

الْقَصِيدَةُ الثَّلَاثَةُ

لِزُهَيْرِ بْنِ أَبِي سَلْمَى الْمُرَزِيِّ

أَمِنْ أُمَّ أَوْفَى دِمْنَةَ لَمْ تَكَلِّمْ بِحَوْمَانَةِ الدَّرَاجِ فَالْتَشَلَّمِ
وَدَارَ لَهَا بِالرَّمْتَيْنِ كَأَنَّهَا مَرَّاجِيحُ وَشَمِّ فِي نَوَاشِرِ مَعْصَمِ
بِهَا الْعَيْنُ وَالْأَزَامُ يَمْشِينَ خِلْفَةً وَأَظْلَاؤُهَا يَنْهَضْنَ مِنْ كُلِّ حَجْمِ
وَقَفْتُ بِهَا مِنْ بَعْدِ عَشْرِينَ هَجَّةً فَلَايَا عَرَفْتُ الدَّارَ بَعْدَ تَوْهَمِ
أَثَافِي سَفْعًا فِي مُعَرَّسِ مِرْجَلِ وَنُوبًا كَجِدْمِ الْخَوْضِ لَمْ يَتَثَلَّمِ 5
فَلَمَّا عَرَفْتُ الدَّارَ قُلْتُ لِرِدْعِيهَا أَلَا أَنْعِمَ صَبَاخًا أَيُّهَا الرَّبْعُ وَأَسْلَمِ
تَبَصَّرَ خَلِيلِي هَلْ تَرَى مِنْ ظَلَعَائِنِ تَحْمَلْنَ بِالْغَيْبَاءِ مِنْ فَوْقِ خُرْمِ
عَلُونَ بِأَسْمَاطِ عِطَاقٍ وَكَلَّةِ وَزَادِ حَوَاشِيهَا مُشَاكِهَةَ الدَّمِ
وَوَرَكَنَ فِي السُّوبَانِ أَعْلُونَ مَتْنُهُ عَلَيْهِنَّ دُلُّ النَّاعِمِ الْكُتْنَعَمِ
بَكَرْنَ بُكُورًا وَأَسْتَحْرَنَ بِسُحْرَةٍ فَهِنَّ وَوَادِي الرَّسِّ كَالْيَدِ لِلْفَمِ 10
وَفِيهِنَّ مَلْهُى لِلطَّيْفِ وَمَنْظَرٍ أَنْيَقُ لِعَجَنِ النَّاطِرِ الْكُتُوتَمِ
كَأَنَّ فُتَاتَ الْعِهْنِ فِي كُلِّ مَنْزِلِ نَزَلْنَ بِهِ أَبُ الْقَنَا لَمْ يُحْطَمِ
فَلَمَّا وَرَدْنَ الْمَاءَ زُرْقًا حِمَامَهُ وَضَعْنَ عِصِيَّ الْحَاضِرِ الْكُتْحَمِ
جَعَلْنَ الْقَنَانَ عَنْ يَمِينِ وَحَزْنَهُ وَكَمْ بِالْقَنَانِ مِنْ مُحَلٍّ وَمُحْرَمِ
ظَهَرْنَ مِنَ السُّوبَانِ ثُمَّ جَزَعْنَهُ عَلَى كُلِّ قَيْنِي قَشِيْبٍ وَمُفَامِ 15
فَأَقْسَمْتُ بِالْبَيْتِ الَّذِي ظَافَ حَوْلَهُ رِجَالُنْ بَنُوهُ مِنْ قُرَيْشٍ وَجُرْهُمِ
بِمَيْتًا لِبِعْنِ السَّيْدَانِ وَجُدْتُمَا عَلَى كُلِّ حَالٍ مِنْ سَحِيلٍ وَمُبْرَمِ
شَعَى سَاعِيَا غَيْطِ بْنِ مَرَّةٍ بَعْدَمَا تَبَزَّلَ مَا بَيْنَ الْعَشِيرَةِ بِالدَّمِ
تَدَارَكْتُمَا عَبَسًا وَدُبْيَانُ بَعْدَ مَا تَفَانُوا وَدَقُّوا بَيْنَهُمْ عِطَرَ مَنْشَمِ
وَقَدْ قُلْتُمَا إِنْ نُدْرِكِ السَّلْمَ وَإِسْعَا بِمَالٍ وَمَعْرُوفٍ مِنَ الْقَوْمِ نَسَلَمِ 20

Kašida třetí

od Zuhajra bin abī Salmā

Metrum jest فعولن مفاعيلن فعولن مفاعيلن: الظَّوِيل.

1. Jsou to stopy (po ohništi v ležení), v kamenité půdě Durráže a mutatsalimu (mezi D. a M.), jež ke mneš nemluví, z (ležení, stanoviště مِنْ مَنَازِل) Ummi Aufa? 2. A bydlení její na (těch) dvou kamenitých pláních (u Mediny jedna, u Bašorah druh; též: mezi) jako obnovené (čerstvé) tetování na svalech ohbí (u ruky) (?) 3. Tam (divoké) antilopy a bílé sajky pobíhají za sebou, a jejich mladá vyskakují ze všech míst (kde lehávají). 4. Stál jsem u něho (ležení toho) po dvaceti letech a stěží jsem poznal místo (bydlení) po rozvažování (dlouhém hádání). 5. (Tři) kameny začernělé (jsem poznal — neb po hádání ze tří k.) na místě, kde bývá v noci postaven kotlík, a příkop (kol stanů, ještě) nestržený, jako potok rybníka. 6. A když jsem poznal (to) bydlení, pravil jsem jeho položení (místo): Dobré (buď) jitro, o ležení, a buď pozdraveno (chráněno nebezpečí)! 7. Hleď, příteli můj, zdaž vidíš ženy (několik) na velbloudech jedoucí z (po) výšiny (nad řekou) Žurtsumu. 8. Pokryly svá sedla drahocennými pokrývkami a jemnou sítkou (proti moskytům), s červeným třepením podobným krvi. 9. A kloní se v (údolí) Sūbān, vystupují k jeho středu — na nich půvab něžné (osoby) příjemného života (který má dobré žití). 10. Vstaly časně zrána a vyšly za vítání a (míří) ony k údolí Rass, jako ruka k ústům. 11. A u nich místo zábavy pro jemnou (osobu, něžného, vybraného vkusu neb citu) a rozkošný pohled pro oko toho, kdo pozorně hledí. 12. Jakoby kusy barevné vlny (zanechané) na každém místě, kde se zastavují, byly zrny potměchuti nerozmačkanými. 13. A když přišli k vodě, která se ve svém shromáždění (celku, v masse své) modrala (byla tak čistou), položily hole, (jako) obyvatel, jenž si postavil stan. 14. Vzaly (pahorek) Qanān a jeho drsnou půdu po pravici; a kolik (jich) v Qanān (v nichž prolití krve d.) z dovolených a z nedovolených (nepřítel bez ochrany — přítel chráněný حُرْمَةٌ)! 15. Vyšly ze Sūbān, pak je (údolí) přerazily, (sedíce) na všech qajnijkách (sedlech po kmene q.), nových a prostranných. 16. A přísahám při domu, kol něhož putují mužové, kteří ho stavěli z Qurejšitů a Žurhumitů. 17. Při pravici (přísahám), že jste zajisté výborní dva mužové, (hodnými cti) shledání v každém postavení, složitém i zapleteném! 18. Namáhali se dva horliví z kmene Ghaiz ibn Murra (zjednati pokoj) po přetržení spojení, co bylo mezi kmene pro (prolití) krve. 19. Strovnali jste ʿAbs a Dzubjān (kmene) po tom, když (již dlouho) se znesvářily, a dali mezi ně vůni (voňavou látku) Manšimy (obchodnice v Mekce). 20. A pravili jste: Dosáhneme-li

بَعِيدَيْنِ فِيهَا مِنْ عَفْوٍ وَمَأْتِمٍ
 وَمَنْ يَسْتَبِيحُ كَنْزًا مِنَ الْجَدِّ يَعْظُمُ
 يَنْجَمُهَا مِنْ لَيْسَ فِيهَا بِمُحْرِمٍ
 وَ لَمْ يَهْرِيقُوا بَيْنَهُمْ مِلًّاخَجَمٍ
 مَغَانِمٍ شَتَّى مِنْ إِفَالٍ مَرَّزِمٍ 25
 وَذُنْيَانِ هَلْ أَفْسَمْتُمْ كُلَّ مُفْسِمٍ
 لِيَخْفَى وَمَهْمَا يُكْتَمِ اللَّهُ يَعْلَمُ
 لِيَوْمِ الْحِسَابِ أَوْ يُعَجَّلَ فَيُنْتَمِرُ
 وَمَا هُوَ عَنْهَا بِالْحَدِيثِ الرَّجَمِ
 وَتَضْرَى إِي ضَرَّيْتُمُوهَا فَتَضْرَمُ 30
 وَتَلْقَحُ كِشَافًا ثُمَّ تُنْتَجُ فُنْتِمُ
 كَأَحْمَرِ عَادٍ ثُمَّ تُرْضَعْتَفْطِمُ
 قُرَى بِالْعِرَاقِ مِنْثُنْ قَفِيرُنْ وَدِرْهَمِ
 بِمَا لَا يُوَاتِيهِمْ حُصِينُ بِنُ صَمْنَمِ
 فَلَا هُوَ أَبْدَاهَا وَلَمْ يَتَقَدَّمُ 35
 عَدَوِي بِأَلْقٍ مِنْ وَرَائِي مُلْجَمِ
 لَدَى حَيْثُ أَلْقَتْ رَحْلَهَا أُمَّ قَشَعِمِ
 لَهُ لِبَدٌ أَظْفَارُهُ لَمْ تُكَلِّمْ
 سَرِيعًا وَإِلَّا يُبَدِّ بِالظُّلْمِ يَظْلِمُ
 غَمَارًا تَفَرَّى بِالسَّلَاحِ حَوَالِدِ 40
 إِلَى كَلَاءٍ مُسْتَوْبِلٍ مُتَوَحِّمِ
 دَمِ ابْنِ نَهْيِكِ أَوْ قَتِيلِ الشُّلْمِ
 وَلَا وَهَبٍ مِنْهَا وَلَا ابْنِ الْخُرَّمِ
 صَحِيحَاتٍ مَالٍ ظَالِعَاتِنِ بِمُحْرِمِ
 إِذَا طَرَقَتْ إِحْدَى اللَّيَالِي بِمُعْظَمِ 45

فَأَصْبَحْتُمَا مِنْهَا عَلَى خَيْرِ مَوْطِنٍ
 عَظِيمَيْنِ فِي عَلِيَا مَعْدِنِ هُدَيْتُمَا
 تُنَاقَى الْكُلُومُ بِاللَّيْنِ فَأَصْبَحَتْ
 يُنَجِّمُهَا قَوْمٌ لِقَوْمٍ غَرَامَةً
 فَاصْبَحَ يَجْرِي فِيهِمْ مِنْ تَلَادِكُمْ
 أَلَا أَبْلِغُ الْأَمْلَاكَ عَنِّي رِسَالَةً
 فَلَا تَكْتُمَنَّ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ
 يَاخُرُ فَيُوضَعُ فِي كِتَابٍ فَيُدَّخِرُ
 وَ مَا الْحَرْبُ إِلَّا مَا عَلِمْتُمْ وَذُقْتُمْ
 مَتَى تَبَعْتُمُوهَا تَبَعْتُمُوهَا ذَمِينَةً
 فَتَعْرَلِكُمْ أَرْكَ الرِّحَا بِثِفَالِهَا
 فَتُنْتَجُ لَكُمْ غِلْمَانُ أَشْأَمَ كُلُّهُمْ
 فَتُغْلِلُ لَكُمْ مَا لَا تُغَلُّ لِأَهْلِهَا
 لَعَمْرِي لِنِعْمِ الْحَى جَرَّ عَلَيْهِمْ
 وَكَانَ طَوَى كَشَحْنِ عَلَى مُسْتَكْبِهِنِ
 وَقَالَ سَأَقْضِي حَاجَتِي ثُمَّ أَتَقَى
 فَشَدَّ وَلَمْ يُفِرْ غَبِيوتًا كَثِيرَةً
 لَدَى أَسَدٍ شَاكِي السَّلَاحِ مُقَدِّفِ
 جَرِيءٍ مَتَى يُظْلَمَ يُعَاكِبُ بِظُلْمِهِ
 رَعَا ظِمَامَهُمْ حَتَّى إِذَا تَمَّ أَوْرُدُو
 فَقَضُوا مَنَآيَا بَيْنَهُمْ ثُمَّ أَصْدَرُو
 لَعَمْرُكَ مَا جَرَّتْ عَلَيْهِمْ رِمَاحُهُمْ
 وَلَا شَارَكَتْ فِي أَلُوتِ فِي دَمِ نَوْفِلِ
 فَكَلَّا أَرَاهُمْ أَصْبَحُوا يَعْقِلُونَهُ
 لِحَى جِلَالٍ يَعِصُمُ النَّاسَ أَمْرُهُمْ

úplného míru penězi a dobrými slovy, budeme bezpečni (nebezpečí, že by se dva kmeny ubyly). **21.** A zaujali jste tím nejlepší postavení, vzdálení v tom (výtky z) nepovinného a hříšného. **22.** Velikými (jste se stali vy dva) ve vysoké šlechtě Maʿaddu; dobře buďte vedeni! A ten, kdo vynaloží poklad slávy, stane se velikým (يُعَظِمُ jest ctěn). **23.** Setřeny (památky ran) rány sty (velbloudů) a kdo se ujal vypláceti (krevní mstu), nebyl jí vinen. **24.** Kmen to kmeni vyplácí (jako) odškodnenou, a neprolil krve mezi nimi (ani tolik, co by) naplnil nádobku (ten, který odškodněnou dal). **25.** A hnalo se k nim (část) z vašeho zděděného, (část) kořist různého druhu mladých velbloudů se svislým uchem. **26.** Nuže, dodej kmeni Dzubjân (opr. ذُبَّان) a jich spojenců ode mne poselství, — „zajisté, přísahali jste všelikým (způsobem) přísahy.“ **27.** Neskrývejte před Bohem, co jest ve vašich prsou, aby (to) zůstalo skryto; cokoli se ukrývá, Bůh (to) ví. **28.** (Buď) zadrží se trest a jest uložen v knize a uchován ku dni počtu (soudu) — aneb (někdy) spěšně se vykoná msta. **29.** A není válka (nic jiného) než, jak jste ji poznali a zkusili; a co oní (se dí), není smyšlenou povídkou. **30.** Když jste ji zapudili, zuapudili jste ji (věc) hanebnou; budde ale hltavou, roznítíte-li hltavost její a krutě bude zuřiti (válka). **31.** Pak vás rozdrťí rozdrčováním hořejšího kamene (mlýnského běhounu) na spodním a počne porodivši (hned, jak mile porodila) a vydá dvojčata. **32.** A porodí vám mládce, velice hanebné — každý z nich jako Aḥmar z kmene ʿĀd (byl z km. Tsamūd — a zabil velbloudici proroka Saliḥa); pak je pokojí a odstaví. **33.** Pak vám (poneše) vydá (tolik), co nevydají vesnice ʿIrāqu svému lidu, měr obilí a peněz. **34.** Životem svým jsem přísahal; jak dobrý jest kmen, na němž spáchal Ḥuṣajn syn Ḍamḍama křivdu (učiniv), co se jim nelíbilo. **35.** A ukrýval své zášti tajné a nezačínal (jím) a nepokračoval (naprovděl je+ čekal na příležitost). **36.** A pravil: Vyrovnám svou věc a pojistím se před nepřítelem tisícem ustrojených (koní — s uzdou) za mnou. **37.** A učinil útok a nedbal mnohých domů (lidí jejich), při nichž složila své věci (cestovní) smrt (matka supů). **38.** Jako lev — zbrojí opatřen, velmi bojovný — jenž má hřívu a (jehož) drápy nebyly odříznuty. **39.** odvážlivý — když uražen, spěšně stíhá urážku svou a nepočne-li se u (něho) mocí, sám (útočí) napadne (předejde-li ho). **40.** Vedli (velbloudy) své na pastvu až (té doby), kdy ukončila (doba mezi dvojím napájením), svedli je k hlubokému rybníku (znamená válku), jenž rozdělen zbraní a krví. **41.** A vyrovnali věci (své) mezi sebou, pak obrátili (zvířata) na (pastvu) nezdravou a nezáživnou. **42.** V pravdě! při tvém životě! nesvedla na ně jich kopí krev syna Naḥlíkova aneb zabitého v Mutsallam (místo synů ʿĀb). **43.** A neměla (kopí) účastenství při smrti a krvi Naufala, ani Wahaba, ani syna Muchazzama (padli ve válce mezi Absity a Dzubjânity, jež trvala 40 let). **44.** Viděl jsem je oba, platili za krevní pomstu nejlepší část majetku, jež vystupovala na vrchol (výšiny). **45.** Kmeni, jenž zůstává na jednom místě, síla jeho chrání lid, když jim některá

كِرَامٌ فَلَا ذُو الضَّغْنِ جُدْرِكَ تَبْلَهُ
 سَمِئْتُ تَكَالِيفَ الْحَيُوءَةِ وَمَنْ يَعِشْ
 وَأَعْلَمُ مَا فِي الْيَوْمِ وَالْأَمْسِ قَبْلَهُ
 رَأَيْتُ الْمَنَائِيَا حَبِطَ عَشْوَاءٍ مِنْ تُصَبْ
 وَمَنْ لَا يَصَانِعُ فِي أُمُورٍ كَثِيرَةٍ
 وَمَنْ يَجْعَلِ الْمَعْرُوفَ مِنْ دُونِ عَرِضِهِ
 وَمَنْ يَكُ ذَا فَضْلٍ فَيَبْجَلُ بِفَضْلِهِ
 وَمَنْ يُوفِ لَا يَذْمُ وَمَنْ يُهْدِ قَلْبُهُ
 وَمَنْ هَابَ أَسْبَابَ الْمَنَائِيَا يَنْلَنُهُ
 وَمَنْ يَجْعَلِ الْمَعْرُوفَ فِي غَيْرِ أَهْلِهِ
 وَمَنْ يَعْصِ أَطْرَافَ الرَّجَاحِ فَإِنَّهُ
 وَمَنْ لَا يَذُءُ عَنْ أَوْضِهِ بِسَلَاحِهِ
 وَمَنْ يَغْرِبُ يَحْسَبُ عَدُوًّا صَدِيقَهُ
 وَمَنْ لَا يَزُلُ يَسْتَرْهِلُ النَّاسَ نَفْسَهُ
 وَمَنْهَا تَكُنْ عِنْدَ أَمْرِيٍّ مِنْ خَلِيقَةٍ
 وَمَنْ لَا يَزُلُ يَسْتَحْمِلُ النَّاسَ نَفْسَهُ
 وَكَأَنَّ تَرَى مِنْ صَامِتٍ لَكَ مُعْجِبٍ
 لِسَانُ الْفَتَى نِصْفٌ وَنِصْفُ فُؤَادِهِ
 وَإِنَّ سَفَاهَةَ الشَّيْخِ لِأَحْلَمَ بَعْدَهُ
 سَأَلْنَا فَأَعْظَمِيئُهُمْ وَعَدْنَا وَعُدُّهُمْ

لَدَيْهِمْ وَلَا آخِجَانِي لَدَيْهِمْ بِمُسْلِمٍ
 تَمَّائِينَ حَوْلًا لَا أَبَالِكَ يَسَامُ
 وَلَكِنَّا عَنْ عِلْمٍ مَا فِي عَدِ عَمِ
 تَمِيئُهُ وَمَنْ تُحْطِي لَدَيْهِمْ بِمُسْلِمٍ
 50 يُضَرِّسُ بِأَنْبِيَاءِينَ وَيُوطَأُ بِمَنْسِمٍ
 يَفِرُّهُ وَمَنْ تُحْطِي يُعَمَّرُ فِيهِرِمِ
 عَلَى قَوْمِهِ يُسْتَعْنِ عَنْهُ وَيُذْمُ
 إِلَى مُظْمِيئِ الْبِرِّ لَا يَتَجَمَّعُ
 وَإِنْ يَزِقَ أَسْبَابَ السَّمَاءِ بِسَلْمٍ
 55 يَكُنْ حَمْدُهُ دَمًّا عَلَيْهِ وَيَنْدَمُ
 يَطْبِيعُ الْعَوَالِي رُكِبَتْ كُلُّ لَهْدَمِ
 يَهْدَمُ وَمَنْ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ يَظْلَمُ
 وَمَنْ يَكْرَمُ نَفْسَهُ لَا يُكْرَمُ
 وَلَا يَغْنِيهَا يَوْمًا مِنَ الدُّلِّ يَنْدَمُ
 60 وَإِنْ خَالَهَا تُخْفَى عَلَى النَّاسِ تُعْلَمُ
 وَلَا يَغْنِيهَا يَوْمًا مِنَ الدَّهْرِ يُسَامُ
 زِيَادَتُهُ أَوْ نَقْصُهُ فِي التَّقْلَمِ
 فَلَمْ يَبْقَ إِلَّا صُورَةُ اللَّحْمِ وَالذَّمِ
 وَإِنَّ الْفَتَى بَعْدَ السَّفَاهَةِ يُحْلَمُ
 65 وَمَنْ أَكْثَرَ التَّسْأَلِ يَوْمًا سَيُحْرَمُ

noc přináší veliké (neštěstí). **46.** Šlechtný (kmen)! má-li kdo záští, nemůže vyplnit záští své proti němu a vinník (uteče-li se k mim), není vydán. **47.** Umdlél jsem obtížemi života; a kdo žijke osmdesát let — nemějš otce! (pochybuješ -li). **48.** A znám (vím), co (se událo) dnes a včera, před tím — avšak vevědomosti (toho), (co) bude zítra, jsem slepým. **49.** Vidím smrt, jest jako tápání slepého velblouda; toho, koho potká, skolí a ten, jehož mine, žije a dočká se stáří. **50.** A ten, kdo nejedná v mnohých věcech slušně, budetrhán za zuby a šlapán nohou. **51.** Kdo činí dobré skutky, nemaje cti, rozmnoží svou čest; a kdo se nevaruje pomluvy, bude pomluven (v těchto větách jsou apokopáty.) **52.** Kdo má nadbytek, ale lakotí s ním vzhlerdem k svému lidu, bude tupen. **53.** A kdo zachová své slovo, nebude potupen; a ten, jehož srdce je vedeno k čistě dobročinnosti, nezvrátí se. **54.** A toho, kdo se obává příčin smrti, dostihnou ony, i kdyby vystoupil na vrstvy nebes žebříkem. **55.** Kdo činí dobročinné skutky lidem, kteří nejsou jeho, chvála jeho bude jeho hanou, a bude toho litovati. **56.** Kdo se vzpírá (odporuje) dolejšímu konci kopí, ten se podrobí hrotům, jež na každém kopí (dlouhém) jsou vloženy. **57.** Kdo neodežene od své studny zbraněmi (ty, kteří ji obkličují), bude ji míti pobořenou, a kdo neutiskuje lid, bude utiskován. **58.** Kdo jde do ciziny, měj nepřitele jako svého přítele (poněvadž nemá zkušenosti), a kdo sebe nectí, nebude ctěn. **59.** A kdo chce stále nositi břemena jiných lidí a nevytlčí ho z toho, ten jednou bude litovati, že se snižoval. **60.** A buďsi povaha muže jakákoliv, a míní-li on, že je lidu skryta, jest známa. **61.** jako 59. **62.** A vidíš mnohé mlčící, líbějí se ti; přebytek neb nedostatek jejich (moudrosti) v mluvení (se objeví). **63.** Jazyk muže jest jedna polovice a druhou jest jeho duch; a nezbyvá (pak) jen stín těla a krve. **64.** A zajisté, bláznovství staroch, po tom (nepřijde) moudrost; ale, (co se týče) mladíka, po bláznovství zmoudří. **65.** Žádali jsme a dali jste, a obnovili jsme (žádost) a opět jste dali — ale kdo množí svá žádání, (ten) se jednou sklame.